voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 15 april 2026

Onderwerp Batterij-initiatief Hessenpoort
Versienummer

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting
In deze raadsbrief geven we een toelichting op het voornemen om een bedrijfskavel op Hessenpoort uit te geven voor een grootschalige batterij (BESS). De bedrijfskavel willen we 1-op-1 uitgeven aan één ontwikkelaar.

Bijlagen
Bijlage 1 –

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
1 – het voornemen om de realisatie van een batterij / BESS mogelijk te maken op een bedrijfskavel op Hessenpoort en het daarvoor te doorlopen proces.

Datum 15 april 2026

Inleiding
Net als in de rest van Nederland hebben we in Zwolle last van netcongestie. Hierdoor kunnen bedrijven niet verduurzamen of groeien en kan er geen nieuwe duurzame energie worden gerealiseerd. Dit probleem speelt ook op bedrijventerrein Hessenpoort. Landelijk netbeheerder TenneT vraagt om grootschalige batterij systemen (Battery Energy Storage Systems (BESS) om een stabiele landelijke energie infrastructuur te realiseren en het netcongestie probleem te verminderen.

Op bedrijventerrein Hessenpoort wordt al enige jaren nabij het energiecluster een kavel vrijgehouden voor een mogelijke energieontwikkeling. Voor deze kavel is een 1-op-1 uitgifteproces gestart ten behoeve van de realisatie van een BESS. Met deze raadsbrief informeren we u over achtergrond, het proces en het belang voor gemeente Zwolle.

Kader
Paper Tennet: rol van batterijen in toekomstig elektriciteitssysteem
Werkwijze gronduitgifte in Didam procedure
Regionaal cluster Zwolle Noord

Kernboodschap
Op bedrijventerrein Hessenpoort kan een kavel worden uitgegeven ten behoeve van de mogelijke realisatie van een grootschalig batterijsysteem (BESS). In een eerdere verkenning is gebleken dat een grootschalige batterij een bijdrage kan leveren aan het verminderen van lokale netcongestie. Voor deze kavel is een 1-op-1 uitgifteproces gestart om de grond aan één specifieke partij te leveren. Deze initiatiefnemer heeft een specifiek contract met TenneT, waarmee er argumentatie is voor een 1-op-1 uitgifte van de kavel. Ook maken we afspraken hoe een batterij lokaal netcongestie kan verminderen.

Toelichting
Energie
Netcongestie speelt op het hoogspanningsstation zowel op de invoeding van elektriciteit als de afname van elektriciteit. Hierdoor kan er al langere tijd geen duurzame opwek van elektriciteit op het net worden aangesloten en inmiddels is er ook al enkele jaren geen vermogen meer voor uitbreiding of nieuwe grootverbruik contracten mogelijk. Dit betekent dat bedrijven niet kunnen verduurzamen en nieuwe bedrijven zich niet meer kunnen vestigen op Hessenpoort als ze (uitbreiding van) een grootverbruik aansluiting nodig hebben. Daarnaast is het hoogspanningsstation aan de Hessenweg een heel belangrijk hoogspanningsknooppunt het TenneT netwerk. Om het hoogspanningsnetwerk stabiel te houden heeft TenneT behoefte aan batterijen die snel stroom kunnen afnemen of leveren. De netbeheerders mogen deze batterijen niet zelf ontwikkelen en beheren.

Het hoogspanningsstation aan de Hessenweg is een geschikte locatie voor TenneT om daar een BESS aan te sluiten. TenneT mag zelf geen BESS realiseren. Een BESS die uitsluitend wordt ingezet voor landelijke netstabiliteit draagt op zichzelf niet bij aan lokale netcongestieverlichting. De gemeente Zwolle werkt uitsluitend mee aan een BESS indien wordt vastgelegd dat een deel van de batterijcapaciteit via het middenspanningsnet beschikbaar komt voor lokale bedrijven en duurzame initiatieven. Díe inzet levert lokale meerwaarde

Het creëren van aansluitcapaciteit via het middenspanningsdeel van de BESS heeft lokale meerwaarde op drie manieren:

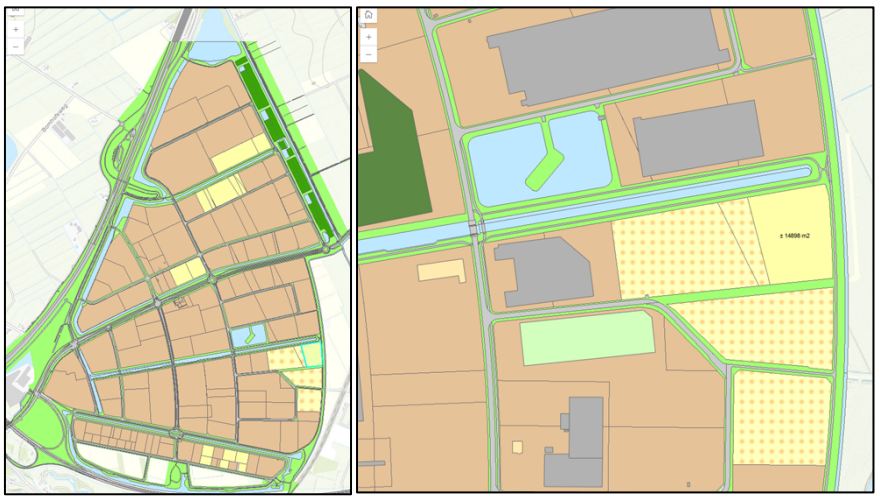
1. Lokale initiatieven zoals bijvoorbeeld windmolens kunnen weer worden aangeslotenen daarmee veel eerder worden gerealiseerd (anders vanaf 2033-2035).
2. Bedrijven die veel vermogen nodig hebben om zich op Hessenpoort te vestigen of al gevestigd zijn en willen uitbreiden kunnen op de batterij worden aangesloten.
3. Op de wachtlijst van TenneT en Enexis staan verschillende batterij initiatieven. Indien één van deze initiatieven onder de gestelde gemeentelijke voorwaarden wordt gerealiseerd, zal mogelijk geen extra BESS systeem rondom hoogspanningsstation Hessenweg meer nodig zijn. Indien daarmee initiatieven van de wachtlijst verdwijnen, wordt ook de 'papieren' netcongestie op de wachtlijst van TenneT vermindert.

De afspraken over lokale aansluiting worden als bindende voorwaarden opgenomen in de grondovereenkomst en vormen een randvoorwaarde voor de uitgifte van de kavel.

Kaveluitgifte

Op Hessenpoort is kavel 17B al een aantal jaren gereserveerd voor een energie invulling (zie het kaartje hierna). Achterliggende gedachte hierbij was tweeledig; allereerst ligt de kavel dicht bij het energiecluster Hessenpoort. Daarnaast ligt de kavel (deels) onder de hoogspanningslijnen waardoor de mogelijke invulling beperkt wordt.

De te realiseren systeembatterij past binnen het omgevingsplan. Voor het verlenen van de omgevingsvergunning zal ook op veiligheid worden getoetst. Omgevingsdienst en veiligheidsregio zijn op hoofdlijnen al ingelicht.



Voor deze kavel is een 1-op-1 uitgifteproces gestart met een partij. Hier is voor gekozen omdat deze initiatiefnemer als enige een contract heeft gekoppeld aan het bestaande 110 KV station van TenneT. Dit zogeheten TDTR-contract is noodzakelijk om de batterij binnen het juiste net te kunnen laten functioneren. Zonder een TDTR is het realiseren van een batterij economisch niet uitvoerbaar.

Voor de uitgifte wordt gewerkt conform de standaard Didam-werkwijze van de gemeente Zwolle. Hiervoor heeft een publicatie van het voornemen om dit te doen plaatsgevonden via overheid.nl. Hierbij is het voor andere partijen gedurende 20 dagen mogelijk om op te reageren c.q. bezwaar te maken. Er wordt nog onderzocht of de kavel in de vorm van koop of huur wordt uitgegeven. Voor de

waardebepaling vindt een externe grondtaxatie plaats. De grond wordt marktconform uitgegeven. Na het aflopen van de reactietermijn wordt het vervolg bepaald.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Met de Didam procedure geven we aan dat we voornemens zijn de kavel te 1-op-1 verkopen. Daarna wordt het plan voor de batterij verder uitgewerkt en wordt het vergunningsproces gestart. In deze fase zal participatie met de omliggende bedrijven en andere belanghebbenden plaatsvinden.

Communicatie
- Voor de 1-op-1 verkoop is een publicatie gedaan op www.overheid.nl: Aankondiging uitgifte grond aan groenleven;
- BESS initiatief gedeeld en afgestemd met gemeente Dalfsen, TenneT en Enexis;
- In de verdere planvorming zal verdere afstemming plaatsenvinden met belanghebbenen.

Duurzaamheid
De realisatie van de BESS vermindert zowel op zowel lokaal als regionaal niveau netcongestie. Daarmee kunnen nieuwe duurzame energie initiatieven worden gerealiseerd en worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Ook kunnen bedrijven verder verduurzamen door een afname van netcongestie.

Financiën
De kaveluitgifte vindt plaats binnen het kader van de grondexploitatie Hessenpoort.

Risico's
Ondanks de inschatting dat er voldoende argumentatie is voor een dergelijke verkoop, is er een risico dat partijen hierop bezwaar zullen maken. Mocht dit het geval zijn dan kan dat vertraging opleveren of leiden tot een algemene verkoopprocedure van de kavel.

Vervolg
Na afloop van de reactietermijn van de voorgenomen verkoop / verhuur zullen mogelijke reacties van een onderbouwing worden voorzien. Afhankelijk daarvan kan het vervolg van het uitgifteproces plaatsvinden en gestart worden met verdere planvorming en vergunningentraject.

Openbaarheid
Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer